

גן-עדן⁴⁸).. וכן זה שאמרו עטרותיהן בראשיהן, כלומר, 15
 דעת שידעו.. והיא העטרה שלהן, כענין שאמר 16
 שלמה⁴⁹ בעטרה שעטרה לו אמו.. כך עטרה שאמרו 17
 חכמים כאן היא הידיעה. ומהו זהו שאמרו נהנין מזיו 18
 השכינה, שיודעין ומשיגיין מאמתת הקדוש-ברוך-הוא 19
 מה שאינם יודעים והם בגוף האפל השפל". 20

ויש לומר, שהכוונה היא, שבגן-עדן יש שני 21
 ענינים: "עטרותיהן בראשיהן" - שה"עטרה" היא מעל 22
 הראש ומקיפה אותו, וזוהי הידיעה שמצד האור הסובב 23
 כל עלמין שהוא בבחינת "מקיף" מעליהם⁵⁰, "נהנין 24
 מזיו השכינה.. שיודעים ומשיגיין⁵¹..." - עלייתם מדרגה 25
 לדרגה בהשגת התורה, בידיעה פנימית ועמוקה⁵², 26

ולפי זה, שגם בגן-עדן אפשרית "מעין עשיית 27
 המצוות" יוצא, שלפחות "צדיקים גמורים"⁵³ אין להם 28
 מנוחה - גם לגבי "פעלו" של קיום המצוות - אפילו 29
 בגן-עדן. 30

(משיחות כ"ף מנחם אב תשל"ה)

יג.

לצדיקים גמורים - גם בגן-עדן יש מעין קיום מצוות

1 ועוד יש לומר בזה: כ"ק אדמו"ר הרש"ב נ"ע -
 2 שיום הולדתו חל בכ' מרחשון - כתב (בצוואתו⁴⁴):
 3 "ועוד יש לומר בדרך אפשר בעומק יותר, על-פי מה
 4 ששמעתי בשם כ"ק אדמו"ר זצוקללה"ה, שלצדיקים
 5 גמורים גם בגן-עדן מאיר להם בחינת אור אין-סוף
 6 הסובב כל עלמין⁴⁵.. ולפי זה יש לומר דשייכות שם
 7 מעין עשיית המצוות ועל-דרך מעין ודוגמא המצוות
 8 שיהיו לעתיד לבוא.. וזהו ענין כיבוד אב ואם מה
 9 שמכניס את האבות לגן-עדן..."

10 זהו ההסבר בפנימיות לדברי הרמב"ם⁴⁶: "כך
 11 אמרו⁴⁷ חכמים הראשונים העולם הבא... אלא צדיקים
 12 יושבים ועטרותיהם בראשיהן ונהנין מזיו השכינה. הרי
 13 נתברר לך שאין שם גוף (כי במאמר חז"ל זה מפרש
 14 הרמב"ם את הביטוי "עולם הבא" במשמעותו -

(44) נדפסה בקונטרס חנוך לנער ס"ע 31 ואילך.

(45) ועיי"ש הראי' לזה מפרשי ברכות (יח, ב) "ויושבים בעגולה".
 ויש לקשר זה עם משארז"ל (תענית בסופה): עתיד הקב"ה לעשות
 מחול לצדיקים והוא יושב ביניהם בג"ע (ובע"י גרס: עתיד הקב"ה
 לעשות מחול לצדיקים בג"ע) - דענין המחול שהוא עיגול הוא בחי'
 סוכ"ע (לקו"ת ואתחנן ז, ב).

ואף שבלקו"ת שם מכאן זה על גילוי בחי' סוכ"ע שיהי' לעת"ל
 דוקא - הנה כמה פי' בלעת"ל - וכנ"ל - דבכ"מ כולל כל הבא לאחרי
 עוה"ז (וכפי' הרמב"ם הל' תשובה ספ"ח), ועד לקצה השני ובכ"מ -
 שפי' רק לאחרי תח"מ ואז גופא - כשמצוות בטילות (אגה"ק שם).
 (46) הל' תשובה פ"ח ה"ב.

(47) ברכות יז, א.
 (48) שלא כדעת הרמב"ן (בשער הגמול שלו) דקאי על תח"מ.
 (49) שה"ש ג, יא. וי"ל שכוונת הרמב"ם לפי המשנה (בסוף תענית)
 דכתוב זה מדבר (כפרשי" שם) בהקב"ה וכנסי' [ועפ"ז תובן ראיית

(* ראה "הדרן על הרמב"ם" (קה"ת תשמ"ה) סכ"ט ובהערות.

הרמב"ם מכתוב זה, דלכאורה מאי אולמי דהכתוב, הרי כפשוטו יל"פ
 "עטרה" כפשוטה].

(50) כמ"ש באגה"ק (סי"ז): "עטרותיהם בראשיהם.. עטרה היא בחי'
 מקיף וסובב".

(51) עיין רמב"ם בסופו: יהיו ישראל חכמים גדולים ויודעים דברים
 הסתומים וישגו דעת בוראם כפי כח האדם - ג' דרגות*. ולהעיר
 מתחתלו (הל' יסוה"ת פ"ב ה"ב): בשעה שיתבונן כו' ויראה מהן חכמתו
 כו' ומתאוה כו' לידע כו'. ואכ"מ.

(52) ויש בזה ב' דרגות: "נהנין מאותו זיו שלא ישגו כל כך, אבל
 הצדיקים שזכו ניוונין עד שישגו השגה שלמה" (זח"א (במהנ"ע) תולדות
 קלה, רע"ב).

(53) משא"כ הצדיקים סתם - ולכן בלקוטי הש"ס נקט הגירסא (ופי')
 ת"ח דמילתא דפסיקא לי' קתני (תמורה כג, ב), ורק ת"ח - כולם בכלל,
 משא"כ צדיקים.

המשך ביאור למסכת נזיר ליום שני עמ' ב

לאחר מכן הוקש זכר לנקבה, וְרַבָּנָן לֹא דְרִישׁ אֵתִים, ועל כן סוברים 6
 הם שכבר בראיה שלישיית הוקש הזכר לנקבה, ועל כן אינו 7
 מתחייב קרבן כשראה באונס: 8
 שנינו במשנה: שאוֹנְסוּ וּפְסִיקוּ של הזב מטמאים לאחר שהוּזַקק 9
 לזיבה בראיה שנייה: 10

מתרצת הגמרא: אֵלֵּא אף רבי אלעזר סובר שהוקש הזכר לנקבה, 1
 אלא שנחלק עם חכמים באיזו רִאִיָּה הקישם הכתוב, וּפְסִיקוּ - 2
 האם דורשים את המילה 'את', קְמִיפְלָגִי, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר דְּרִישׁ אֵתִים, 3
 וכיון שנאמר 'והזב את זובו' המילה 'את' מרבה כאילו נאמר זוב 4
 פעם נוספת, וכאילו נכתבה תיבת 'זב' בפסוק שלש פעמים, ורק 5